

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Égész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyeszőg czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri oszlokok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Társadalmi kérdések.

Csak hogy elérkeztünk közéletünk fejlődésének amaz új irányvonalához, a melyen túl nemcsak a magas politika problémái keltenek érdeklődést, de komoly taglalásra találnak a társadalmi kérdések is! Bizony ideje volt a közgondolkodás e fordulatának, mert azt a kálváriai utat, a melyen át idáig értünk, súlyos vérvesztéssel fizettük meg. Elég a veszteség mértékének illusztrációjául reámutatnunk a Vadnay Andor e helyen már ismételt fel-említett cikkeire, a melyekből megdöbbentő ridegséggel emelkedik ki az a tanulság, hogy a közélet kérdéseinek az eddigi egyoldalú módszer szerint való kezelése minden vonalon bomlásra, társadalmi válságra vezet.

Társadalmi válság támadta meg Magyarország életerét, a magyar Alföld parasztságát is, a melynek prosperálása pedig egy jelentőségű a nemzeti jövő egyik legjelentékenyebb alapjának megerősítésével. Vadnay utolsó cikke a kétségbeesés hangján sürgeti a segítséget és bevallja, hogy az orvosság drága leendő. És bevallja azt is, hogy kiba volt állami berendezkedésünknek az a luxuriózus jellege, mert a társadalmi válság mind jobban fenyegető veszedelmeinek elhárítására szükséges orvosszerek tovább nem halasztható igénybevételénél szükségképen felmerül az a kérdés, hogy vajon képesek leszünk-e megtartani az államháztartásnak azt az egyensúlyát, melyet oly irtózatossal áldozattal létesítettünk?

Azt hisszük azonban, hogy ha mint eshetőséget számításba is kell vennünk az államháztartás egyensúlyának a társadalom égető sebeinek meggyógyítására irányuló akció által igényelt áldozatok révén könnyen meg-bomolható mivoltát, másfelől józan és okos eljárással redukálhatjuk is ezt a veszélyt, ha ott kezdjük meg a gyógyítást, a hol szükség leginkább fenyegető jel jelentkezik ugyan, de legyőzéséhez nem újabb áldozatot, hanem csak lemondást követel.

Két pontja van társadalmi fejlődésünknek, a hol ez helyet foglalhat és alighanem jól gondolkozni azok, a kik e két pontot a társadalomra nézve az öt érhető válságok Achilles-sarkának s egyben a gyógyítási akció archimadesi pontjainak tekintik, a melyeket tehát leginkább kell őriznünk a válság csapásaitól, de a melyek sikeres gyógyítása egyszersmind az egész szervezet felfrissülését vonja maga után.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Augusztus 8.

A konyha egészségtana.

Az orvosi tudománynak legfontosabb és tagadhatatlanul leghasznosabb ága a közegésztan. Az összes emberiség jólétéről gondoskodik és körbe vonja az emittett és más tudományok minden ágát, igyekszik a kitűzött ideális cél megvalósítását.

A kereskedelem és ipar fejlődésével szaporodik az érintkezés a ragályok által állandóan látogatott vidékekkel és egyedül a hygienének köszönhető, hogy ez a betegség tova nem hurcoltatnak.

Oly óriási kolera, pestis vagy más ily-fajta járványos betegségek, melyekről az orvostörténelem elítelt tesz, a kellő kautelek igénybevételével; napjainkban elő nem fordulhatnak. De kiterjed a közegésztástan figyelme a mindennapi élet legaprólékosabb dolgaira is és sokat lehetne beszélni az általa elért eredményekről.

Nagyon helyes és életrevaló eszme tehát a közegésztánnak az iskolákban való tanítása, mert ezeknek az ismeretek a művelődésnek egyik „conditio sine qua non”-ja. Piatel leányainknak is az iskolában kellene megmagyarázni a fontosabb tápszerek, a sütés, főzés stb. közegésztástanát.

Nevetségesnek fog talán feltűnni azon állításom, hogy az emberiség fejlődésével a konyhaművészet fejlődése szoros összefüggésben áll.

A barlanglakó ember nyers hussal, halakkal és erdei boggyókkal táplálkozott és ezzel él még ma is a legtöbb vad népfaj.

Az egyik pont a társadalomban mind jobban lábra kapott fényűzési hajlandóságban leli kidomborodását. A másik abban a felszeg felfogásban, mely különbséget tesz az életpályák között, bizonyos megalkodottsággal ragaszkodik azok egy részéhez, mint a többi felett előkelőbbé s lenézi, elutasítja magától a gazdasági élet még kihasználatlan, megmunkálásra szinte kínálózó s a megmunkálással dus sikert biztosító más területeit.

Tagadhatatlan, hogy társadalmi életünk e két bajának megnövekedéséhez jelentékeny része volt az állami élet vezetésében uralkodó irányzat befolyásának. Az állam felette luxuriózus módon rendezkedett be, s ezzel hasonló irány követésére adott impulst a társadalomnak. Az állam a bürokrácia kereteit szertelenül kitérítette és ezzel lovat adott az alá a felfogás alá, — a mely az életpályák iránt érzett előítéletet — mint a könnyebb és kényelmesebb élet egyik alapkövét állította a társadalom szemei elé. Nem csoda tehát, hogy társadalmunk a fényűzés egy elképzelhetlen útjára tévedett s ezzel veszedelembé döntötte a gazdasági soliditás legbiztosabb alapjait. És könnyen érthető, ha az életpályák előkelőség és inferioritás szerint való megkülönböztetésében nyilvánuló előítélet ugy szólnán beette magát a társadalmi organizmus rejtett redőibe, hiszen az állam mintegy privilegiumként gyakorolta a társadalom bizonyos rétegei javára új és új hivatali állások mesterséges szervezését.

Valóhan eljött tehát az ideje annak, hogy a társadalom osztatlan fegyelméoda forduljon végre válsága e két főforráshoz és felhasználni igyekezze a politikai élet mai nyugodtságát, helyreállítani törekedjék megromlott erkölcsi egyensúlyát.

Valóságos profétai hivatást tölt be az aki e téren helyes irányban keresi a jövő alapjait. A hazai ipar támogatását célzó mozgalom szintén ez irányban halad és ezért kell annak politikai és gazdasági jelentőségen kívül nemes erkölcsi jelentőséget is tulajdonítsunk. Különösen pedig ez irányban kell előkeritnünk a nemzet ifjúsága közszellemének jövő munkáját. És ezért kell örömmel üdvözlölnünk azt a törekvést, a mely az iskola-ügy mai egyoldalúságát megszüntetni akarva, az iskolát az élet előkészítőjének tervezi s a két-t egymással kölcsönhatás viszonyába hozza, abban a realisabb gondos-

kodás iránt való fogékonyságot, ebben éppen amaz által, az idealisabb tartalmat kívánja kultiválni.

Dr

Politikai hir.

Bizalom Darányinak. A méltatlanul meghurcolt miniszter iránt országsszerte nagy méretekben nyilvánul meg a közbizalom és elismerés. Legújában Somogy megye törvényhatósági bizottsága aug. 6-án tartott rendes közgyűlésén Somssich Andor, ögróf Pallavicini Ede, Márfly Emil, Somssich Miklos és Jeszenszky Imre bizottsági tagok indítványára, melyet Makfalvi Géza hosszabb beszédében indokolt meg, egyhangulag és nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy mivel dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a párisi gazdakongresszuson elmondott s a földmívelési érdekek előmozdításának szükségét hangoztató beszédéről több oldalról jogtalan és méltatlan támadásoknak volt kitéve, ennél fogva a törvényhatóság rendületlen bizalmat fejezi ki iránta, oly irányú működésében biztosítja őt támogatásáról s a kifejtett hatékony tevékenységéért elismerést szavaz neki. A Somogy megyei Gazdasági Egyesület is ugyanazon a napon tartott közgyűlésén ögróf Pallavicini Ede indítványára hasonló határozatot hozott.

Elégtétel Darányinak.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet is elhatározta, mint azt már jeleztük, hogy feliratot intéz Darányi miniszterhez a P. L. támadásával szemben.

Az E. G. E. felirata így hangzik:

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Abból az alkalomból, hogy Nagyméltóságod Párisban, a világ összegyűlt gazdái előtt mondott felkészítőjében a mezőgazdasági eszmék diadalát kívánta, idehaza a sajtó egyes organumai részéről durvaságában páratlanul álló, alaptalan és igazságtalan megtámadtatásban részesült. Nem akarjuk erősebben illusztrálni ama lapnak eljárását. Elvgre egy lap, a mely mögött egy érdekcsoport áll, a mely érdekcsoportnak gyökérszála nem a magyar földbe nyulnak — egy lap, a mely mindig és mindenütt ott volt található, a hol a gazdák ellenségei vannak, csak elfoglalt állapontjához maradt hű, mikor a Nagyméltóságod pohárköszöntőjének szelleme ellen fordult.

A mi kötelességünk, az egész ország gazdáinak kötelessége azonban az, hogy haláljukat kifejezzék mezőgazdaságunknak a világ színe előtt Nagyméltóságod által való fényes képvisel-

tetéseért; mindnyájunk kötelessége, hogy szolidarisáknak valljuk magunkat azokkal az eszmékkel, melyeknek Nagyméltóságod Párisban ékes szószólója volt; hogy azzal a méltatlan és minden magyar gazda által megvetett támadással szemben tudomására hozzuk Nagyméltóságodnak azt a bizalmunkat és ragaszkodásunkat, melyet mindenha és most fokozott intenzitással érezünk a magyar mezőgazdaság érdekében folytonosan kifejtett áldásdus tevékenységért és párisi állásfoglalásáért.

A mezőgazdasági eszmék diadala! Jelszava annak, a mit kívánni sohasem szűnt meg tizenegy millió magyar mezőgazda, a mit Nagyméltóságod vezérlete alatt lelkesedésével és táradhatatlan munkássággal diadalra is fog juttatni erős karja. És amint tántoríthatatlanul követtük Nagyméltóságodat mindig a mezőgazdaság iránt kifejtett tevékenységében, ugy most is és most meg hatványozódott lelkesedéssel követjük a kibontott zászlót diadalmas útjában.

Eddigi bizalmunk nem szorult megerősödéssre, csak alkalom kellett, hogy kifejezhessük. Ezt az alkalmat most a Nagyméltóságod párisi szavai és az ennek nyomán fakadt támadás adták s mi örömmel ragadtuk meg.

Kolozsvár, 1900. július 23.

(P. H.)

Mély tisztelettel:

Szabó József

egyl. elnök,

Tokaji László

egyl. titkár.

A községi közigazgatási tanfolyamok megnyitása.

A községi közigazgatási tanfolyamok szervezése ugy Budapesten, mint a vidéki 9 városban olyan előrehaladt, a tanfolyamok f. évi szeptember 1-én megnyithatók lesznek.

A végrehajtási rendelet, valamint főként a tananyag végleges megállapítása végett f. hó 9-én a belügyminiszteriumban Gulner Gyula államtitkár előnöktele alatt, ugy az összes érdekelt miniszteriumok képviselőinek, valamint a kisméltolt igazgatónak és az országos községi központi jegyző-egylet elnökének részvételével szaktanácskoznány lesz.

A tanfolyamra beíratkozások az igazgatónál történnek, szeptember 1-től 5-ig. A tandíj 40 korona lesz egész évre, mely összeg felvli részletben (20 kor.) fizetendő.

A szegénysorsu és jó magaviseletű, szorga mas hallgatók tandíjengedéssre tartanak igényt, sőt állami ösztöndíjban is részesülnek. Ez irányban most folynak a ter-

vezetések. A hol sikerül internátust felállítani, ott a stipendium fejében a hallgató természetben ellátást (élelmezést és lakást) kap.

Az összes szükséges tudnivalókról különben részletes utasítást, illetőleg szabályrendeletet dolgozott ki a belügyminiszterium. Ezt a rendeletet nemsokára hivatalos uton közzé fogják tenni. Az állami ösztöndíjakról a jövő évi költségvetésben gondoskodnak. A tanfolyamokra kinevezendő tanárok egy évre kapnak megbízást, természetesen, ha bevélnak, a jövő évben is igen szívesen alkalmaznak azokat.

A tanárok félvétenként tiszteletdíjban részesülnek, a heti óraszám arányában.

A ki hetenkint 1 órát ad, annak fél-évenként 60 frt tiszteletdíj jár. A ki 3 órát ad, az ennek háromszorosával számított díjat huz.

A tanárokat a közigazgatási gyakorlati férfiak sorából szemelik ki, mivel a tanfolyam főként gyakorlati irányú. Erre való tekintettel, a mennyiben a tanárok többnyire hivatalbeli férfiak lesznek és így napközben hivatalos teendőikkel vannak elfoglalva, de meg hogy maguk a hallgatók is napközben némi mel-lékfoglalkozást vállalhassanak és így némi mellékeresetre tehessenek szert, az előadásokat a nap legalkalmasabb óráiban, valószínűleg reggel vagy késő délután tartják meg.

Olaszország gyásza.

A temetés.

Milanó, aug. 7.

A király holttestének Rómába való szállításánál 3 lovasszázad, egy ütég és az egész kerületnek lovasscendőrsege Ozio tábornok parancsnoksága alatt fog kivonulni. Az egész monzai papság el fogja kísérni a gyászmenetet a kastélytól a pályaudvarig, a hol a király holttestét az elutazás előtt újból be fogják szentelni.

Umberto vagyona.

Torino, aug. 7.

Umberto király végrendeletét még eddig nem találták meg s így Viktor Emánuel király atyjának egész vagyonát örökli. Umberto ingó vagyona huszonkét millió lírát tesz ki, a mely jobbra olasz járadékban, vasuti és ipari részvényekben van elhelyezve. Ezenkívül több kastélyt és birtokot hagyott hátra, a melyek azonban keveset jövedelmeznek s fentartásuk költsége sokra rug. A napolyi uradalmak jövedelmét a király az utolsó fillérig közháznra célokra fordította. A piemonti birtokok sokat jövedelmeznek a király magánpénztárának.

Az anarchisták ellen.

Róma, aug. 7.

Tegnap Terniben elfogtak öt anarchistát, a kik közül kettő oly erősen védekezett az előtatás ellen, hogy egy rendőrt törral angonyozt. Egy hatodik anarchista megse-

vegetarianusok ellenkező állítására majd máskor fogok reflektálni.

A friss hus élénk vörös színű, jellemző szagu, ruganyos tapintatu, bemetszve a hus szigeteket köztöszövet hálózatok veszik körül. A romlott hus szennyes zöld színű, mulékony kellemetlen szagu. Ezen bomlás megakadályozható hosszú időre fagyasztás, pácolás, füstölés vagy szárítás által.

A husnak a zsidóknál szokásos kiáz-tatása és kisozása hygeinikus intézkedés; ezáltal a benne levő vér lesz eltávolítva, mely a leggyorsabban rothad és bár a hus táperéből veszt, de a bomlásnak hosszabb ideig ellenáll.

Legtáplálabb a hus forró vízbe vagy zsírba téve — midőn a hő által megolvastott külső fehérnyeréteg nem engedi, hogy a tápláló részek, a melyek oldott alakban vannak a hústömeg belsejében, eltávozzanak.

Nyers hus élvezése sokszor volna javalt, de a benne levő élősdiek miatt határozottan kárleányos; sütés, főzés által ezek tönkre mennek.

A hushól készült levesnek tápereje nincsen, a gyomoronyak hártýára azonban kelle-mesen ígatót hatást gyakorol és így az étke-zést célszerűen ezzel kezdjük. Legtáplálabb a marhahus, legkevésbé a szárnyasok husa.

A buza vagy rozslisztből készült kenyér szintén fontos szerepet játszik a táplálékok között. — Előállítására egy komplikált vegyi folyamat, mely a figyelmes szemlélőnek rögtön szembetűnik.

A buza vagy rozsliszt egy keményítő faj, melyhez vizet és kovász hozzáadva, erjedés után egy új vegyület áll elő az u. n. deestrin.

A kovász, szorosan véve gombák tömke-lege, melyek a téstészta erjedését létrehozzák; e közben szénsavgázok is keletkeznek és ezek okozzák a kenyér likacsosságát.

Az erjedés által létre hozott folyamatot a sütkömmence fejezi be. A liszt tápláló értékét a siker tartalma határozza meg, mely egy fehérnyevagyület és melyből legtöbbet a buza, legkevésébbet a zabliszt tartalmaz.

A keayér fogyasztása ne történjék nagyon friss vagy száraz állapotban, miután mindkét esetben nehezen emészthető.

A hüvelyes vetemények (lencse, bab, borsó) dus fehérnye tartalmuk miatt szintén táplálók; szükséges azonban a magvak kemény, külső burkát szétromcsolni, hogy a gyomornedv közvetlenül érintkezzen a mag-tartalommal.

A burgonya tápértéke csekély és nagy elterjedését egyedül annak köszönheti, hogy dusan tenyészik a legsilányabb talajban is. Szárai, virágai és erős bogyoí egy erős szin-mérget az u. n. solanin tartalmazznak, mely a friss gumókban is benne van. Nem érett gumók élvezése sokszor okozott mérgezést és ezért itt is vigyáznunk kell.

A gombák tápértéküket illetőleg első helyen állanak. Vigyáznunk kell azonban a fajok megválogatásában; piszkos helyen nőtt, feltűnő színű és illatu gombák élvezése kerülendő.

A zöltségek, gyümölcsök tápértéke csekély, de a bennük levő növényi savak kellemes hatást gyakorolnak a gyomorra.

A főzéshez, sütéshez használt zsirok főkélléke, hogy ne legyen avas; az avasodás szintén egy bomlási folyamat, mely az emésztésre hátrányos. Tápértékük megítélésénél az u. n. égés fok és bizonyos zsirsavak jönnek tekintetbe és így első helyen áll a lud, utolsó helyen a disznózsír.

Az u. n. élvezeti czikkek: bor, sör, kávé, thea, fűszerek bár kevésbé táplálók, de az emésztésre gyakorolt kedvező hatásuk miatt ugyszólván nélkülözhetetlenek.

Dr. S. A.

besített egy rendőrt és megszökött. Jorcanban elfogták Apratot, a ki Lanner anarchistának hosszú időn át szállást adott. Aprato igen tisztességes, jómódu ember, a kit azonban mégis le kellett tartóztatni, mert Lanner ellene vallott. (N. Fr. Pr.)

Trieszt, aug. 7.

Tegnap egy itteni vendéglőben elfogtak egy lakatos és egy pinczért, mert az a gyanu, hogy anarchista. Egyelőre csak az bizonyult rájuk, hogy a monzai királygyikosságot dicsérték. A pinczért Jemenzi-nek hívják, Lorettóból való. A lakatos kijelentette, hogy Santa-Agatheból való, Bolognából és Melega-nak hívják. A nála lévő ullevél adatai azonban nem egyeznek meg az általa előadottakkal. A mikor e miatt kérdőre vonták, megtagadt minden felvilágosítást. Melega az által tette magát gyanussá, hogy néhány nappal ezelőtt teljesen leberetváltatta magát, sőt a bajuszát is levétette.

Pénzpolitika és a termés-eredmények.

Az ideai időjárási viszonyok kétségkívül nagyon megrontották a gazdák reményeit. Most már hivatalos adatok nyomán is beismerik, hogy az ideai termés gyengébb a múlt événél. Ha hozzá vesszük most már azt is, hogy a buzaárak nem jobbak a tavalyinál, bizony nagyon soványan záródik le a gazdákra nézve, általában véve, az esztendő. S a mikor a gazdának nincs pénze, akkor senkinek sincs Magyarországon.

A mikor mindentűnt munkát keresnek az emberek, s a mikor ipar teremtsére, a felhalmozódott terhek fogyasztására, a mezőgazdasági befektetésekre is pénz és pénz kellene: szomorú prognosztikont lát a magános ember épp úgy, mint kell látnia az államnak.

A pénzügyi plusok szép világa lejárt annyival inkább, mert a legszigorúab eljárásal, kegyetlenséggel sem lehet behajtani a hátralékokat. Papirból és papírra építettünk, ez volt a végzetes hiba.

Valamiképpen a mezőgazdaságban nem gondoskodunk tartalékról, nem gondoskodtak az állami költségvetésben sem. Sok fölösleges kiadást tettünk, könnyelműen, akár a bórzespekuláns, a ki ma nyer százezret; de arra nem gondol, hogy fél év múlva kétszázat veszthet.

A sokszor hangoztatott takarékoság mindeddig csak a programbeszédekben és exposéokban volt meg; de a valóságban hiában keresük. Nem a zsugoriságot értjük, hanem a komoly, céltudatos takarékoságot. Mert takarékoskodnak ma is, ámde hogyan?

A reális szükségletekre, igazán hasznos befektetésekre, valódi kultúráságletekre, a mi nem is kerül olyan sokba, sincs pénz; ellenben, ha egy érdekesoport luxuskiadásokból akar érdemet vagy nyereséget szerezni, akkor mindjárt meg tudják okolni a közszükségletet.

Ezen a téren kell takarékoskodni. Nem az apró kiadásokban, melyekkel sok kis exisztencia, sok szorongatott ember életét biztosíthatjuk, hanem oly kiadások terén, melyekkel minden veszedelem nélkül várhatunk, vagy a melyekkel csak néhány embernek kedvezünk, de az állami és községi pénztárak helyzetét megrongáljuk, válságos időben a egész közönség javát megzsiláljuk.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XXVI.

(Folytatás.)

(53)

— Igen, Austin, tudom — mondá lady Laurayne csendesítőleg. Ő valóban nagyon szép.

Ő tudta, hogy a fia mennyire szerette és rokonszenvezett a féltésivérével, tehát gondosan kerülte, hogy olyan szót mondjon róla, mi Austint bánthatná. Ő sokkal udvariasabb volt és sokkal több világias bölcsességgel bírt, minthogy olyan hibát kövessen el.

— Nagyon természetes, hogy midőn a leányok azt mondták Mercedesről, hogy ellentéte Konzstansznak, én ötöt kicsinnek, nagyon barnának és mindennek képzeltem inkább, mint szépnak.

— A leányok ritkán dicsérik egymást, — mondá lady Laurayne. Mert lásd, a női szépség nincs olyan hatással a nőkre, mint a férfiakra.

— Az lehet, — hagyta helybe a fiatal báró.

Ő még eddig nem fedezte fel, hogy a nővérei féltékenyek voltak és irigyek. Azok ő előtte a látszatot tanulmányozták, tudva, hogy mily sok függ tőle.

— Anyám, rögtön mutasson be Mercedesnek, — mondá Austin. Milyen hangja van és milyen arca!

— És ők együtt mentek a romokhoz.

Midőn sir Austin és az anyja a repkényről borított boltozat alatt megjelent, mely egykor főbejárata volt a templomnak, Mercedes éppen egy másik dalba akart kez-

Fürdői levél.

Borszék, aug. 2.

Már több mint másfél hónapja foly a fürdőzés e gyönyörű fürdő helyén, a mely mint éghajlati gyógyhely is megérdemli a figyelmet. Az időjárás az idén eddig nagyon kedvező volt, mert hisz alig volt összevissza egy hétig esős idő. Volt is dolguk a fürdői szolgálóknak, mert mindenik fürdő — van, ha nem csalódom, hat — sokan és sokszor veték igénybe, pedig még azok, a kik sokan szoktak látogatni e fürdőt, a szomszéd románaiak, kik nem oly magyar gyűlölkö, vagy talán egyáltalán nem is azok, mint edes hazánkban lakó testvéreink s különösen a Janku szellemétől áthatott dákórománok, csak most kezdték nagyobb számmal jönni nagy kolompokkal óriási, messze elhalatszó, zajt csapó bérkocsikon. Most már, ha az ember sétál a lakások körül, sok román nőt lát ülni a tornácokon, kik versenyt cigárettáznak férjeikkel. Eddig inkább hazai vendégek fordultak meg fürdőnkön, jöllehet nem oly sokan, mint az elmúlt évben, de mégis meglehetősen számmal, mert a július 17-én kiadott borszéki fürdővendégek névjegyzéke 344 személyt számlált. Igaz, hogy több vendégre is érdemes volna e fürdő, hisz kevés fürdőhely van, hol oly sok szellemi élvezetet és szórakozást találja az ember, mint Borszéken, a hol van zongora terem, biliárd terem, melyekben a zongorát és tekeasztalt bizonyos órákban sorrendben lehet használni; olvasó terem, hol többféle nyelven különböző politikai, humorisztikus és szépirodalmi lapokat találhatni; van egy kis könyvtár is.

Továbbá sok élvezetet nyújtanak szép időben a szebbnél szebb kiránduló helyek. Ilyen kisebb kirándulások tehetőek: a József főherczeg kuthoz, a Medvebarlangokhoz, melyeket Orbán Balázs báró oly remekül írt le. A Székelyföldről mégis csak úgy tud az ember feledhetetlen fogalmat alkotni, ha látja őket, melyek fenségesek és borzalmasok egyszerre; a Jégbarlang, a hol a legforróbb napon is kökeménységű jeget talál a kiránduló; a Bukkhasvas és a más Borszék körül levő hegyek, a melyek mint szebbnél szebb panorámák tárulnak fel az ember előtt; Alsó-Borszék üvegcsüre és méhészetével, továbbá közén bányájával. Nagyobb kirándulásokra alkalmas helyek: Bélhor és Holló falvak; a vadregényes Válya-Száké, a hol épen a napokban nyitottak meg egy ólom bányát, 90 százalékos ólom talható benne, a melynek nemzetgazdasági szempontból nagy jelentősége lesz különösen akkor, ha Hegedűs miniszter beváltja szavát és a gyergyóiának vasutat építtet, a mi bizony kívánatos Borszékre nézve is, mert a vasut nagy jövőt ígér neki; Preszekár (oláh várm); Péntekpatak Oláhország területén, a hol Török Antal tölgyesi lakos és társai ezelőtt pár évvel egy híres deszkagyár telepet alapítottak stb.

Szóval, Borszék elég szórakozást, nyújt vendégeinek s megérdemli, hogy minél többen keressék fel s nem is tudom eléggé ajánlani azoknak, a kik tőlülni akarnak, hogy vegyék utjokat Borszék felé, a hova Szász-Régen felől minden nap közeledik a gyors kocsi. Hanem egy elmerültem ezen dolgokba, hogy csaknem kimegy a fejemből, hogy az „Anna-bárról” is akartam egyet-mást írni. Tehát irok is röviden. A rendezőség, melynek élén Gajzágó Ferencz állott, július 31-ikére tűzte ki a táncszertély megtartását, külön meghívót nem bocsátottak ki, hanem nagy falragaszokon már néhány nappal előbb hirdették, hogy játékonczélú táncszertélyt rendeznek (ezen a czímen rendezték az Annabált). A táncszertélyt meg is tartották a Remény szálloda nagy termében. Szép számmal jelentek meg és jól is ment a mulatság éjfélfelől, de okkor valaki észrevette, hogy tűz van s erre a kíváncsiság és reméllet némelyeket megzavart a mulatságban. Wiet Gastonné, egy főkonzul özvegy egyik villájának mellékepülete gyult meg, a mely nagy-

szerű világitást csinált a fürdőtelepen, de szerencsére csendes idő lévén, azon mellékelhelyeségen — egy nyári konyha volt — kívül semmi sem esett a tűz áldozatául.

Miután meggyőződtek, hogy a tűz nem fenyeget nagyobb veszéllyel, ki-ki tovább folytatta a mulatságot, a melyen Hamza Miska nagyváradi zenész kitűnő zenekara, mely napokint a Kossuth-kutnál, vásár- és ünnepnap a főknáln négy órát játszik, játszotta a talp alá valót. A második négyes után a résztvevők nagyobb része eltávozott, úgy, hogy a szupé csárdást már csak néhány pár tánczolta. Hogy a játékonczélra mennyi jövedelem folyt be, arról még nem volt alkalom értesülni, hanem azt hiszem, néhány korona jut arra is.

Berczi.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közlése teszi, miszerint a honvédelmi miniszter ur f. évi 35745. sz. leirátval a m. kir. honvédség részére 1901. év január 1-től 1906. decz. hó végéig szükséges *posztóból és posztószertű gyapjú szövetből készitendő ruházati czikkelt és ehhez való anyagok szállítására* nyilvános pályázatot hirdetett.

Pályázati határidő 1900. szeptember hó 20-án déli 12 óra.

A szállítási feltételek stb. a kamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol bővebb felvilágosítások is adhatnak.

Magyar pohárból igyunk.

A kereskedelmi miniszteriumban most dolgoznak egy törvényjavaslaton, mely ha életbe lép, megszünteti azt a kétségtelenül visszass állapotot, hogy magyar ember, magyar bort, magyar sört, német gyártású pohárból, üvegblől igyék.

A miniszter ezen úgy akar segíteni, hogy kimondja, hogy vendéglőkben, söntésekben, szatölcsboltokban, egyáltalában a hol nyilvánosan árulnak szeszcsiszalokat, csak olyan edényeket poharat, üvegöti mérőt, szabad használni, a melyik magyar hitelesítéssel van ellátva, azaz, a melyik belföldön készült.

A praktikus javaslat kerülő uton bár, de egészen kizsorigja a virágzó cseh-osztrák üveg iparnak ezrekre menő produktumait.

Harcz a fényüzés ellen.

Mint a Vezuvot kitörésre készítő vulkánikus erő, annyira van már keblemben az elkeseredés indulata, a mely fölajdulásra ösztönzi szívemet.

Fölajdulok, mint nő és mint magyar asszony. Tehát ne volnánk többé a régiek, kikről a történelem mint a szép és nemes eszmék kivitelének zászlóvivőiről emlékezük meg? Tehát elfajultunk mi is? Csak tőlünk függne, hogy a nemzetiséget fenntartó anyagi jólét helyreálljon és mi nem segítünk azon? Hát a csipke, selyem, arany és ezüst öröktették meg a magyar nő dicsőségének azt a refrénjét: „Magyar nőnek születl: áldd érte sorsodat!”

Csipke, selyem, arany és ezüst takarta talán Jézust a betlehemi jászolban? Nem. Mária saját kendőjébe burkolta csecsemőjét és Megváltót nevelt belőle. A sors beláthatatlan titkainál fogva megtagadta ugyan tőlem, hogy Megváltót nevelhessek, megváltóját a mai kor förtelmeinek; de a megváltás szívében.

— Örülök, hogy Hildropban üdvözölhetem, folytatá Austin — és reményilem, hogy Broomot megnézni át fog oda jönni. Az nem olyan szép ódi hely, mint ez, de annak is meg van a maga szépsége. Nagyon sajnálom, hogy olyan hosszasan voltam távol, de miután visszatértem, nagyon gyakran fogok átjönni.

— Ennyi elég volt egyszerre! — gondolá lady Laurayne. Mabel féltékeny lesz és méltán!

Austint nem lehetett az ujjonnan talált szépség oldala mellől elcsalni.

Ő azt kívánta, hogy Mercedes beszéljen hozzá; vágyott a hangját hallani és a sötét szemébe nézni, de a leány elfordította tőle az arcát és a közelében levő folyondárról egy gyenge ágat leszakítva, azzal babrált.

— Én gyakran hallottam magáról beszélni, — folytatá Austin — és óhajtottam látni.

A leány még mindig nem nézett rá; sem a legcsekélyebb érdeklődést nem látszott találni abban, amit mondott.

Hirtelen és előtte teljesen megmagyarázhatatlan bátoratlanság fogta el.

— Kellemetlen magának engemet látni? — kérde Austin végre, mosolyogva, látva, hogy sem szót, sem tekintetet nem tud tőle nyerni.

— Oh nem, — válaszolá Mercedes. Konstanz és én, gyakran beszélünk önről. — Ezt örömmel hallom, — mondá Austin; az a végrendelet sok keserűséget és fájdalmat okozott nekem. Szívesebben elve-

gyének zászlója kezemben lobog, hirdetve a takarékoskás és egyszerűség jó és üdvös eszméjét.

Nem érdelemek és nem is kívánok azért elismerést, mert velem született tulajdonság és áldott kezek által hiven ápolat hajlamként velem nőtt az örökös foglalkozás és egyszerűség iránti érzék; hova pedig az embert vágyai vezérik: azon az uton szívesen halad.

De a ki vágyai felett tud diadalmaskodni, azé a dicséret és üdv! Asszonyok, félre tehát a sok selyem, csipke és szalaggal. Mire való az? Ugy képezelem, mint a lovakon a sallangot. Szakértő szemek előtt nem bírhat értékkel. A milói Vénust nem fődtek czifrán rendezett csipkék, szalagokkal tűzdelve és mégis a műtört felfedezte a durva kőalakban a páratlan szépséget.

Xántippét fódhette volna a világ csipkéje, meg szalagja, mert Socrates életét még sem édesítette volna meg.

Legyünk asszonyok, ne legyünk divatbábok. Fáradjunk bele a munkába és nem az élvezetek sokaságába. Nagyanyáink gyertyánál himezték és kandalló világánál gyermekük álma felett örködve, fonták a legszebb fonalat, melyből a ház asztalának disze, a házi szőttes készült.

Asszonyaink gázvilágánál nézik, hogy melyik kelmének a színárnyalata áll legjobban arcukhoz és a kandalló világánál hallgatják a gyermekszobából jövő zajt és azon gondolkoznak, hogy vajjon melyik kávéházban adja a vizit és veti a blattot a férj: vagy talán éppen most udvarol a kasszirnőnek. Nagyanyáink a tűz melegétől kigyúlt arczaal fogadták kedves vendégeiket; asszonyaink még egy utolsó pillantást vetnek a tükörbe, hogy hajuk elég jól van felsűtve és nem ártott-e arczbőrüknek, hogy egyszer kénytelenek voltak kinézni a konyhába.

Hát bizony a rántásszag nem gyöngyvirágitalt; de én azt hiszem és vallom, hogy a gyöngyvirágitatot csak akkor lehet igazán élvezni, ha a rántást jól meg tudjuk keverni.

Nagyanyáink nyájask és barátságosak voltak egymáshoz; asszonyaink ridegek és kelletlenek, rangfokozat szerint mérik a barátságot, mint a hogy nekik méri a kereskedő a szalagot.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Én szalag, selyem és csipkéből zászlot varrtam össze, a takarékoskás, munkásság betűivel behimeztem három szót: „Egyszerűség, háziaság és szeretet.” Ha önnök tetszik ezen műveltem, elismerése jeléül (mert hát a bölcsnek is jól esik az elismerés) adja ki lapjában feljajdulásom árva betűit. Talán annyit reflektálnak reá asszonyaink, hogy elolvassa félredobják ezen felkiáltással: „Neveletlen az írja.”

Beregászy Árpádné.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 8.

— Verseny tárgyalás a kolozsvári igazságügyi palota építésére.

Nagy érdeklődés mellett indult meg Kolozsvárt az igazságügyi palota verseny tárgyalása.

A tárgyalás az I. sz. tanácsteremben tartatott meg. Ötvenet meghaladó iparos vállalkozó és nagyobb czégek képviselője jelent meg a tárgyaláson.

szítemem volna ötven Apátságot, mint a kedves Konstanszomat. Az egész borzasztó szerencsétlen dolog volt, de lássa, én a család feje vagyok és értsemre adták, hogy egyenesen atyám kívánsága ellen cselekedtem volna, ha azon birtoktól, melyet ő a családi birtokhoz szándékozott csatolni, megváltam volna. Azonban erről majd máskor beszéljünk. Konstanzról rég nem hallottunk, én még azt sem tudom, hogy ő hol van, de ugy-e, átadja nekem az ő adreszt?

Most már felköltötte a Mercedes érdeklődését és bátoratlansága gyorsan elmúlt. — Az ő engedélye nélkül nem adhatom azt önnök, — válaszolá a leány — de irok neki és kérdésbe teszem.

— Maga olyan hüszeges, a milyen — “szép” — akarta mondani, de fékezte magát. — Austin, — mondá lady Laurayne lágy hangja — Ray kisasszonyt kináld meg fagyalttal.

Mercedes rögtön visszahúzódott, miatt Hospicéné csendes mulatsággal nézte, a mi azután történt.

— Fagyalttal? Igen, minden bizonynyal — válaszolá Austin, érezve, hogy a gazdag örökös iránt némi udvarias figyelemmel kell lenni.

— Sir Austin, ön olyan idegen közöttünk, — mondá Mabel, miután a fagyaltot megköszönte. Már nem gondoltam, hogy ismét lássam.

Maga nem tudott volna oly kegyetlen lenni, hogy elmenjen a nélkül, hogy elbucszam magától — válaszolá Austin nevetve. — Maga engem kegyetlenséggel vádol, — viszonzá Mabel. Pedig maga volt az, aki elment. Mit csinált magával?

— Félek, hogy az egyedüli válasz, a mit adhatok, az, hogy jól mulattam magamat, — a mi elvégre is az idő töltésnek nagyon gyalró módja.

Tíz óra 5 perczkor nyitotta meg Fekete Gábor, a kir. tábla elnöke a tárgyalást.

A jegyzőkönyv vezetésére Pozsonyi Gábor táblai tanács jegyzőt kéri fel. Felemliti, hogy 12 ajánlat adatott be.

Ezután az ajánlatokat felbontották s felolvasták. A felolvasott ajánlatok szerint az eredmény a következő:

1.) az összes építési munkák ára 1,303,300 korona 59 fillér.

Ez összegből a Reményik Károly kolozsvári okleveles építész enged 6 és fél százalékot.

Az ócska anyagért felajánl 3000 koronát.

b.) Kocsis, Smiel, Todor és Raisinger kolozsvári czég enged 15 % százalékot.

A régi épületek ócska anyagáért felajánl 5000 koronát.

A részlet ajánlatok közül IV. csoport: a 257,991 kor. 17 fillérrel előirányozott asztalos-, lakatos-, mázólo- és üveges munkák, valamint az ablakredőnyök szállítására:

a., Meszticz Mihály és fiai Kolozsvárt enged 14 % -ot.

b., B. Bak Lajos Kolozsvárt 15 % -ot.

c., Stoll Béla lakatos Aradról 20 % -ot.

d., Hevesy József a VI. csoportban levő munkákkal kapcsolatban 16 % -ot.

Az V. csoport: a 119,810 koronával előirányzott vasmunkára érkezett ajánlatok a következők:

a., Oetl Antal vasöntődéje Budapest 18 % százalék engedménnyel.

b., a budapesti szivattyú és gépgyár 21 % százalék engedménnyel, abban az esetben, ha kétszer festi be az anyagokat ólom pirral. Az esetben pedig, ha egyszeri befestés kívántatik, enged 23 % százalékot.

c., A Schlick féle vasöntőde és gépgyár Budapestről ajánl 19 % százalékos ajánlatot.

A VI. csoportra, a 17713 kor. 25 fillérrel előirányzott szobafestő és falkárpitozási munkákra:

a., Glück József szobafestő Aradról 12 % -ed százalékos engedménnyel.

b., Hevesi József és tsai Kolozsvárról, kapcsolatban a IV. alatti munkákkal 16 és % -ed százalékot, ha a IV. alatti másnak adatnék, külön erre a csoportra 25 százalékot enged.

A VII. csoportban a 19786 koronával előirányzott kályhás munkákra ajánlkozott:

a., Frankiss János fiai Kolozsvárt 16 % -ed százalékos engedménnyel.

b., Kozel F. József 10 százalékos engedménnyel.

A kőműves és egyéb munkák 794.140 korona 64 fillér.

Az ács munkák 38.881 kor. 27 fillér.

A fedélcserep, pala és bádigos munkák 53478 k. 26 fillér.

A villamos csengők 1500 koronával voltak a hirdetésben, mint csoport munkák felvéve.

Ezekre a munka-csoportokra külön ajánlatot nem tettek.

Ez ajánlatokat most felterjesztik az igazságügyminiszterhez, a ki dönteni fog azok elfogadása felett.

Az árverési hirdetmény szerint az építési munkák az ajánlatok elfogadása után 14 nap alatt megkezdendők és oly erővel folytatandók, hogy legalább is az összes alap és

— Én azt gondolom, hogy a legjobb módja — mondá Mabel — kivéve, midőn az ember kénytelen dolgozni. Milyen hosszú van!

De az Apátság területének ez a leghüvösebb része. Lesz szíves néhány gerezd szőlőt adni? Azokat a nagy zöld szemű fűrtök szeretem, azok oly izletesek!

Austin egy pár fűrtöt választott és átadta neki. Amint a szőlő szemek egymás után eltűntek, Mabel a különböző fejtaju szőlőkről és azoknak a zamatajáról kezdett beszélni. Sir Austin leplezetlenül ásitott, nem tehetett róla. Rakkenő meleg volt és ő a repkénnyel borított ívezet alá kívánt menni, hol a Mercedes szép arcát láthatá.

Mercedes, ámbár elfordította tőle az arcát, de a jelenlétét érezte és ezért gyűlölte magát.

Sir Austin nem tudta hosszasabban a vágyódását fekezni és a Mabel oldala mellől távozva, Mercedeshez közeledett. Suerez kisasszony elpirult, midőn Sir Austin mellette foglalt helyet.

— Hallottam az énekét — mondá az ifju. Milyen szép a hangja! Reményilem, hogy részestülök abban az élvezetben és ismét fogom hallani.

— Köszönöm — én is azt reményilem — válaszolá a leány mosolyogva. Én nagyon szeretek énekelni és nem szeretném azt gondolni, hogy az volt az utolsó énekem.

— Szeretném azt a dalt még egyszer hallani, — mormogta Austin reá beszélőleg.

De a leány tudta, hogy a jelenlegi zavarádásában az lehetetlen volt. Érezte, hogy Austinnak nem tudna énekelni, de azt, hogy miért? — nem tudta megmondani.

— Most nem — mondá, majd máskor elénekelem azt és akármelyik dalt, amit ön kíván.

(Folytatása következik.)

pincefalák f. évi nov. hó 30-ig elkészüljenek és az épület 1901. augusztus hó 31-ig tető alá hozható, 1902. évi aug. hó 1-én pedig teljesen készen rendeltetésének átadható legyen.

— **Ev. ref. presbiteri gyűlés.** A kolozsvári ev. ref. egyház tanácsának egy nagy bizottsága gyűlésezett tegnapelőtt d. u. dr. Bartók György püspök elnöklése alatt. A gyűlésen előterjesztették Fábiny Gyula és Nagy Pál bizottsági tagok munkálatait több egyházi épület javítására nézve. A helyszíni szemlék és részletes alku tárgyalások után gondosan kidolgozott javaslatnak minden pontját elfogadta a bizottság és kimondotta a helyreállítási munkák azonnali foganatosítását. Egyben köszönettel fogadták Szathmári Elek presbiter önkéntes ajánlatát, egyes munkáik ellenőrzésére nézve. A gyűlés ezenkívül több vallásoktatási, tanügyi és gazdasági kérdést vitatott meg.

— **Egy szép menyegző.** Tegnap folyt le Lászlóczy Péter és özv. Kerekesné szül. Hantz Ilka menyegzője, mely népességénél, a menyegzőzőn uralkodó kedélyes hangulatnál fogva, a régi jó világra emlékeztette a jelenvoltakat, mikor még igazi magyaros kedv, patriarchalis szokások és őszinte vendégszeretet jellemezte a menyegzőket. Ezen a szép menyegzőzőn a rokonsággal együtt körülbelül százan lehettek, a kik közül természetesen nagyobb számban voltak a Lászlóczy, — Hancz, — Kerekes és Feszt-családok, Kolozsvár ez előkelő polgárai, a kiket sok rokoni kötelék fűz össze. A polgári házasság kötést délelőtt Orbán Lajos helyettes anyakönyvvezető végezte. Az egyházi szertartás a menyasszony nagy-utcai házában volt délután 6 órakor, az összes vendégek jelenlétében, — mikor *Herepei* Gergely ev. ref. pap szép beszéd kíséretében végezte az esketést. Este 8 órakor az összes násznép gazdagon terített asztalhoz ült. Az asztalt az udvaron szépen díszített ponyva-sátor alatt állították fel. A harmadik fogásnál *Herepei* Gergely az ékes szájú pap állott fel és poharát ürítette az új párra. Azután Kondász Ferencz násznagy az örömszüloket életette. Lelkes és kitünő pohárköszöntőket mondtak még Péterfi Dénes unitárius pap és tanár, Szentgyörgyi István, Somlyai L., Hantz Pál, Perényi tanár és még többen. A kedélyes és szépen sikerült nászlakoma az éjféli utáni órákig tartott.

— **Az idegen kéz.** Az osztrákok mód felett idegesek a miatt, hogy Magyarországon a magyar ipart komolyan kezdi támogatni. Nyílt panaszokkal lépnek fel a lapokban és hivatalos kamarai emlékiratokkal intéznek kormányukhoz, úgy állítván föl a tételt, hogy a magyar kormány megveti a vám és kereskedelmi szerződést, midőn arra buzdít, hogy a magyar fogyasztó magyar cikkeket vásároljon és használjon fel.

Az osztrákok kéznek, mint idegen kéznek ilyen beleavatkozását a mi legsajátabb ügyeinkbe tovább eltérni nem szabad, mert mi annak az idegen kéznek nyomását nagyon is megérezzük nemcsak az ipar és kereskedelem terén, hanem egész gazdasági életünkben. Sokszor fölajdult már ez a nemzet azok miatt a sérelmek miatt, a melyeket ennek következtében szenvednie kellett, s íme, a midőn azon igyekeznek, hogy a gyékényt végkép ne huzzák ki a lábaink alól, midőn az elvesztett talajt visszacserezni kívánjuk, az az idegen kéz emeli föl a fegyvert ellenünk, a mely idegen kéz oly hosszú időken át az önzés és prepotencia kését döfte a nemzet szívébe, valahányszor ez az önállóság és nemzeti megerősödés érdekében lelkesedni merészel.

— **Ipartestületi gyűlés.** A kolozsvári ipartestület előjárósága f. hó 7-én tartotta rendes havi gyűlés t. Akeszman Albert elnöklése alatt. Az előjáróság tagjai szép számban jelentek meg. Beterjeszték, hogy az ipartestület nyári táncvizigalma 302 kor.-i jövedelmzett, melynek kétharmadrészből a párisi világiállítás tanulmányozására kiküldött Kottai János szabó iparos már el is utazott.

Husz tanuló fejtezte be tanonczveit, az előjáróság felszabadítja. Akeszman Albert alelnök buzdító beszéd kíséretében osztotta ki szabadulási bizonyítványait, kiemelvén 3 tanuló érdemét, kik egy a tanoncziskolában, mint a mesterségükben jeles eredményt értek el.

A kereskedelmi és iparkamara megküldte a közszállításokat szabályozó rendelet gyűjteményét. Az előjáróság a szakosztályokat érteni határozza, hogy e füzetek a testület irodájában megkaphatók. Az iparos tanoncz-iskola átirata, hogy a vidéken dolgozó iparos tanulók óramulasztásai mindig igazoltatnak a vallás és közoktatásügyi miniszter urnak 33564—1893 sz. a. rendelete 32. §-a alapján, ha az a tanuló előre bejelentetik, illetőleg engedély kérik, az előjáróság tudomásul veszi.

Több apróbb ügy letárgyalása után Hirschfeld Lajos szövetkezeti igazgató jelen-

tést tesz az ipartestületi hitelszövetkezet július havi forgalmáról. Bejelenti, hogy a taglétszám 14 el 21 üzlet rész jegyzéssel szaporodott, az eddig jegyzett üzlet rész 80100 koronát tesznek ki. Bevétel volt 46054 korona, kiadás 44827 kor. A július havi össz-forgalom 90912 korona. Örvendetes tudomásul szolgál, valamint az a körülmény is, hogy az eddig lejárt kölcsönök mind rendezettek és fennakadás nem történt. A hitelszövetkezet különösen nagy súlyt fektet a számla be-számolására, melynek előnyét iparosaink már is észrevették. Ugyancsak a heti törlesztéses kölcsönök intézményét is sokan vették igénybe.

— **Évzáró ünnepély.** A Kővári telepen levő városilag segélyezett Tompa Bé-ninéd menedékháza kisdedeinek évzáró ünnepélye vasárnap d. e. 9—12 óráig volt megtartva igen nagy érdeklődő közönség jelenlétében. A városi iskolásokat dr. Bartha János főorvos és Elek Gyula isk. igazgató képviselték. A növendékek társas jétkéi, énekei, szavalásai teljesen kielégítették a jelenlévőket. Különösen meglepő volt a kis gyermekek kézimunkáinak kiállítása. A siker dicseréi a menedékház vezetőjét Tompa Bé-ninét, ki teljes odaadással vezeti a kisdede-keket. A vizsga végén dr. Bartha János főorvos tartott beszédet a kisdedekhez és szülőkhez.

— **Hidat a kétvizköznek.** A hidelvi kétvizköz most is úgy van, mint ez-előtt negyven évvel, de azért, hogy azóta a város ezen része rohamosan szaporodott. Az itteni lakosok, ha a vasúthoz, vagy Brétfi, Lomb szőlőbe, Nádas fürdőhöz akarnak menni, óriási kerülőt kell tegernek. A hid megoldásának egyelőre, a míg a város oly helyzetbe jöhetne, hogy egy új hidat csinál-tathasson, igen egyszerű módja lenne s a mi fő, nem is kerülne sokba. Nevezetesen a most meglevő vasuti hid szerkezetét lehetne könnyű szerrel gyalogjáróvá átalakítani oly módon, hogy ez által a vonat közlekedés nem gátolná a gyalogjárókat és viszont. A vashid tartó szerkezete olyan rács alakú kereszt vasakból van, hogy ha ezek közt kereszt-be fektetnek ócska vasuti sineket és hosszába reá deszkát s egyszerű karvédet tesznek, készen van egy olyan gyalogjáró, a mely két oldalra lenne és kevés költségbe kerülne, valamint gyorsan el is készíthető, ha a város és a vasut intézők köréi szíven viselnék a kétvizközi polgárok érdekeit.

— **Miniszterek a természet-eredményekről.** Lukács és Darányi miniszterek előtt úgy látszik a természet-eredmények egészen ellentétes oldaliakról jelentkeznek. Mig ugyanis Lukács pénzügyminiszter rendeletileg tudatta az alája rendelt hatóságokkal, hogy Magyarország olyan kiváló ez idő szerint a természet, hogy az adóját mindenki derülten befizetheti, addig Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter legutóbbi tájékoztató jelentésében egészen más véleményen van. Azt írja ugyanis a földmívelésügyi hivatalos jelentés, hogy július utolsó napjaiban beállott rekkenő hőség teljesen elrontotta a természet-alkotásokat. Darányi miniszter megjegyzi, hogy adatai nem véglegesek, de már ma konstatalni lehet, hogy az 1900. év a tavalyi termésnél még sokkal gyengébb eredményt hozott. Pénzügytérben kifejezve, a miniszter adatai szerint a mai gabonáinak alapján számítva, közel százmillió koronával ér kevesebbet Magyarország múlt évi gabonahozamának értékeinél, a mi éppenséggel nem ösztönözhet senkit arra, hogy Lukács miniszter kedveért, derülten fizesse be az adóját.

— **Salamon János nótái.** Nyiregyháza E. Kovács Gyula halála évfordulója napján történt az alábbi história. Három huszár hadnagy, Steiger, Elek és Jakab mulatott egy társaságban. A vendéglőben az ország első primása Benczy Gyula huzta. A primásnak eszébe jutott Kovács Gyula, a ki Salamon után őt tartotta az egész ország leghíresebb zenekar vezetőjének. A Kovács és Salamon emléke eszébe juttatta a primásnak a Salamon nótáit, rágyújtott az egyikre és huzta oly érzéssel, hogy össze rezzentek tőle az erős húszárak.

Még egy ilyen nótát Benczy Gyula, minden nótáért 5 koronát kapsz. Benczy Gyula huzta a másodikat, huzta a harmadikat. . . A huszár tisztetek elbűvölte a szép nóta, mely átjárta a szív legréjtettebb zugait is. Lelkesülten adtak 15 koronát Benczy Gyulának a három nótáért, Benczy csak mosolygott. Tett még hozzá 5 koronát s husz koronát küldött be nagy Gábornak a Salamon nótáért a Salamon siremlékére. Székely Miklós bíró is küldött Tordáról 2 koronát. A 12 kor. 24 fill. kamat hozzáadásával a Salamon János siremlékének alapja 502 kor. 32 fillért tesz ki, a pénzt a Népbank részvény-társaság gyümölcsözteti.

— **Eszküvő.** Folyó hó 5-én tartotta esküvőjét Bakó Kálmán vajdahunyadi takerékpénztári könyvelő Léptér Berta kisasszonnyal Gyulafehérvárott.

— **Nagy tűz a mezőhegyesi mén-telepen.** Szombaton délután nagy tűzveszedelem fenyegette a mezőhegyesi állami telepet. A külső kamarási kerülét 63. számú majorjának istállójában tűz támadt, a melyet — bár a telep alkalmazottai mindent elkövettek — nem bírták eloltani. Az istállóban 54 darab hízó ökör volt s ezek közül ötven darab a lángok martaléka lett. Ott sülték

meg az istálló romjai között. Csak négy darabot sikerült megmenteni, de azok közül is csak egy maradt épen, a többi három sérüléseket szenvedett. Az istállóépület végében egy másik nagyobb raktárépület volt, a melyben gazdasági eszközöket tartottak. Ebbe is belekapott a tűz s a raktár gépek és eszközök legnagyobb részével együtt szintén elégett. A tűz mint tudósítók írja, vigyázatlanság folytán keletkezett. A major egyik embere, a ki az ökröket ápolta, pipára gyújtott az istállóban s az égő nyújtószálat eldobta. Alig ment ki az istállóból, tüzet fogott az éppen frissen behordott, száraz alomszalma, a melynek lángjai csakhamar elérték a tetőt. Az épületek és jószágok biztosítva voltak.

— **Főhivás.** A közelgő aug. 15. és 20-a nemcsak a felekezeti, de nemzeti ünnepe is a magyarnak. Jól tudom, hogy sokan osztotnak nézetben, azért nem sokra csak egy pár templomi énekre hívja föl a „Munkás Dalegyet” általam igen tisztelt és buzgó tagjait, vallás és nemzeti-ség különbség nélkül. Helyiség: R. kath. Lyceum épület. Földszint II. osztály. Orbán Dénes.

— **Eljegyzés.** Juhos József helybeli kereskedő eljegyezte idősb. Buzetzkó Domokos rettegő kereskedő kedves leányát, Katiczát.

— **Hol lesz a jövő kongresszus?** Budapesti tudósítók közlése szerint a jövő esztendőben nem lesz összejevetele az interparlamentáris konferenciának. Két év múlva lesz a legközelebbi és pedig Bécsben.

— **Jótekoncszélű műkedvelői előadás.** felerészben a hidalmási „Erzsébet-kert” és felerészben a „Kolozsvári Tanítókháza” javára. Magyar-Nagy-Somboron az állami iskola nagytérben szombaton, 1900. évi augusztus 11. napján műkedvelők által előadatik: Liliomfi.

— **Kedélyes szerkesztői üzenet.** A „Lippa és Vidék” legújabb számában a következő szerkesztői üzenet olvasható:

Egy lippai hölgyecskének. Mint hallottuk, kegyed nagyon haragszik lapunkra azért a bizonyos nyilttári szövegért; biztosítjuk, hogy nem is sejtettük, hogy kegyed is azon excedáló hölgy csapatába tartozik, kikre a nyilttári szöveg vonatkozott; ha már elárulta magát, úgy a kegyednek is — mint a többinek — jobb erkölcsöt kívánunk. Hogy rongyos újságunknak — a mely tényleg nem a kegyed csipkéből, hanem szegény fűtőlűk zsidók által ki tudja hol szedett rongyokból készült papírosan nyomdóik — kifakadása mit sem árt, be fogjuk bizonyítani az által, hogy legközelebb kegyed és társnői fürdői viselkedéséről egy állandó rovatot fogunk „rongyos lapunkban” nyitni. Páhl. . . .

— **A párisi magyar kiállítás.** Mint Párisból jelentik, eddig csak bizonyos napokon volt nyitva a közönség számára. A kormány biztosság most, tekintettel a rendkívül nagy érdeklődésre, a melylyel a magyar kiállítás iránt viseltetnek, kieszakoztatta az eddig nélkülözött, de szükséges rendőrt és egyéb intézkedéseket és felügyeletet, úgy hogy mátlól fogva a magyar kiállítás összes helyiségei állandóan nyitva vannak a közönség számára.

— **Újtás a gyászviselőben.** Kínában és Japánban fehér a gyász színe. Rövid idő óta erre a mintára New-York előkelő hölgyei közül sokan ezt a divatot iparkodnak meghonosítani. A fennálló divatot meg akarják törni. Fénytelen selyem, crepp, indiai szövetek ennek a gyász divatnak a fő anyaga. A kalapok rizzsalmából vannak, fehér rózsákkal díszítve, de levél nélkül. Szóval igaz az, hogy gyászban is sok a hűség.

— **A kínai császárné.** A pekingi orosz követ leánya, Giers kisasszony, egyszer megfordult a kínai császárnénál, midőn a császárné a követéségi kar hölgyeit fogadta. A császárné élénken társalgott a kínai nők helyzetéről s a többek közt ezt mondta:

— Idő kérdése csak már nálunk is az emancipáció. Előítéletek, de kivált gazdasági viszonyaink nyomják el nálunk a nőt. Most nyolcz esztendő korában megtanul fenni, tíz éves korában szőni, varrni és hímezni, — mert a legtöbb leány e korban már kénytelen maga keresni kenyérét s gyűjteni hozományát, hogy férjhez mehessen. Akárhány asszony egyedül tartja családját s férjéről is gondoskodik.

Gyöngyös gyűrűt ajándékozott a hölgyeknek.

— E gyűrű jelentése, hogy mi mindnyájan egy család tagjai vagyunk.

— **Egy szép asszony regénye.** A történet hősnője Dániel Sándor dr. Békésmege th. főjegyzőjének felesége, ki esztőtökön délután elűnt Gyuláról. Mindenféle kalandos hírek indultak meg az eltűnés után, de egyik sem közelítette meg a valóságot, mely a maga szomorúságával megdöbentette a család minden ismerőst: a szép asszony megmérgezte magát. Ezzel a tétellel megoldást keresett ahhoz a regényhez, a melyet végig szenvedett. Dánielné, ki Langer József sóhossni uradalmi főerdész leánya, még mielőtt férjét ismerete volna, mást szeretett, de szülei ellenzése miatt nem mehetett hozzá. Két év előtt azután a felesége lett Dánielné, mivel látszólag boldogan élt, de azért nem fogvott ki szívéből a leánykori szerelmes tűz az „első” iránt. Mikor most, két hónappal ezelőtt újra Sóborsinban volt, szüleinél találkozott vele s a gyenge asszonyi akarata nem volt elég ahhoz, hogy ural irányában a külső melegséget továbbra is megtartsa. Ezt férje észre is vette, sőt annak tudtára jutott, hogy az asszony leánykori udvarlójának levelet írt. Ezt szemére vetette az asszonynak, kívül három napon át nem is beszélt. A negyedik nap az asszony eltűnt. — Levelet hagyott hátra, melyben aztán megírta férjének, hogy soha sem szerette. Attól, a ki felé a szíve elfordult, eltilították szülei s elhatározták, hogy az első kérőjéhez megy feleségül. — Nagyán sajnálja, hogy ez az ember éppen Dániel volt, a ki jószágával nem szolgált rá arra, a mit most vele szemben elkövet. Kéri, hogy nyolcz hónapos kis fiának, ha megne, ne mondják meg soha, ki volt anyja. Levele végén azt írja, hogy öngyilkos lesz. Dánielné csakugyan végre hajította tervét. Gyuláról haza utazott Sóborsinba, s utközben Tótivárad állomásánál egy üveg rézgázcsos gyufa-odort ivott. Mikor a vonat Sóborsinba ért, az asszony már eszméletlenül feküdt a kocsiában. Szüleihez vitték, hol most virvódik a halálal, —

melyet jobban szeret az életnél, melyben napsgár is van, szerelm is, de melyben csak mint hitlen asszony tudott volna élni. — Ez e gyenge hős asszony szomorú regénye.

— **A tea és az örültségi statisztika.** Angliában, eddig megdönthetetlen tapasztalatnak ítélték, hogy a téboly terjedésének az alkohol mértékletlen élvezése az oka. Mos azonban a skót statisztikai hivatal nyilvánvalóan jelenti ki, hogy a téboly terjedése a mértékletlen teaivásnak tulajdonítható főként Skóciában, a hol kivált a nők tömén-telen teát fogyasztanak. A statisztika hivatal jelentése beszámol arról a tényről, hogy a skót anyák, a kik nagyon kényelmes természetű anyák erősítő táplálék helyett teával, meg kenyérrel tömők meg gyermekeik gyomrát. Ennek a táplálkozásnak következtése azután, hogy azok a gyermekek mind szűkvérűek. Az agyuk is gyöngye s mire fölcsipe-redek, az örültség csírái kifejlődnek benne. A tea káros hatásait másutt is sokszor tapasztalták. A legizgatottabb iratok egyike és sajtáságos, minő könnyelmű módon bánnak vele az emberek. Ha napjainkban sok az ideges ember, nem kicsi a része ebben annak a körülménynek, hogy mértékletlenül élvezik mindenféle a teát.

— **A király konyhája és a paprika.** A magyar király ischli konyhájában épen úgy használják a jó magyar paprikát, mint akármely alföldi család háztartásában s úgy látszik, hogy olykor-olykor még gulyást is készítenek, ámbár nem igen valószínű, hogy épen a király számára. Azt egyébként, hogy Ischiben nem tudnak elleni paprika nélkül, az a megrendelés bizonyítja, amely a napokban érkezett Szegedre. Ez a megrendelés egy paprikagyárhoz érkezett s így hangzik: Kérem, hogy az udvartartás részére küldjön számlamelléklettel 15. 120 grammos doboz rózsapaprikát és 5 doboz 125 grammos gulyás paprikát. A főudvarmesteri hivatal Ischiben. Prileszky, udvarmester. — A gyár persze nyom-ban utóak indította a szép színű árut s így ma már semmi akadály a sincsen annak, hogy a király konyhájában paprikás gulyást csináljanak, akár hosszú, akár rövid lével.

— **A gordiusi szomó városa** Gordion Kis-Ázsiában fekszik, halhatatlanságot tudvalevőleg a Nagy Sándor gordiusi csomójának kettévágásától kapta. Most két német-orosz archeologus azon fáradozik, hogy romjaiból kiássák az elpusztult várost. Gordion Frigiában a Sangarios és Phymbros egybetorkolászásával fekszik, a mai Beylithuz közelében. Híres volt Gordionban a Zeustemplom, a melyben a híres csomó volt, ennek a csomónak a megoldásához volt fűzve az Ázsia feleli uralom katalma. A német archeologusok ásatainak főcélja, hogy a Zeustemplomot lehetőleg teljesen kiássák.

— **Garde des dames-ek alkonya.** Londonban mindjogban divatba kezdenek jenni azok a mulatságok, melyeken kisérő nélkül jelennek meg a fiatal leányok. A házi asszony természetesen kifogástalan hírnévnek örvendő és magára vállalja a felelősséget a gondjaira bízott hölgyekért. A fiatal leányok pedig boldogok, hogy nem érzik anyjuk vagy más kisérőjük szigorú pillantásait és sokkal jobban mulatnak, a nélkül, hogy az illedelm-et a legkisebb mértékben túllépnek. A nagynénék, meg a vénkisasszonyok ugyan shocking-nak nyilvánítják a mulatozás ez új módját, a mamák azonban nagyon örülnek, hogy nem kénytelenek mindenüvé elkísérni felnőtt leányaikat.

— **Követeljük minendüzt Emke gyújtót.**

Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

Jól tudom, hogy kevés haszna lesz a panaszomnak, de azért mégis felszólalok, hátha a rendőrség feje megszívleli.

Vasárnap este család leányom megszokótt a széklő legények háljába magával vive az előszoba kulcsát, Ezt megtudva siettem a Tornavivódába, a hol a bál volt.

A bejáró előtt álló rendőrök egyikét felkértem, legyen szives cselédemet kiszolítani. A rendőr azonban megsem mozdult hanem durván így felelt:

Hívja ki az ur. Tekintettel, hogy már nagyon hangos volt a mulatság, haza kellett távoznom kulcs és cseléd nélkül.

Igaz, hogy 20 forintért havonta nem lehet nagyon kvalifikált embereket kapni rendőröknek, de mégis az illem legelembb szabályaira meglehetne tanítani, csakis egy kis jóakaratt kell hozzá.

S.

Szerkesztőségi üzenet.

W. B. urnak. D. Sz. Márton. A beküldött közlemény csak a nyilttérben jelenhetik meg.

S.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A gazdasági munkásokról.

Bpest, aug. 8.

A gazdasági munkás segélypénztárakról szóló törvény életbeléptetése tárgyában a földmívelésügyi miniszteriumban serényen folynak az előkészületek. A pénztárak szervezése és különösen a törvényhozás intenczióinak megfelelő kezelése az intézmény létesítésében különösen a nehézségek elhárításában sok körültekintést és nagy munkát igényel, mindazonáltal azt hiszik, hogy sikerülni fog a munkás pénztárakat a jövő év elején életbe léptetni.

A kínai forradalom.

London, aug. 7.

A Daily Mail-nak jelentik Sanghaiból 5-iki kelettel, hogy Cselee tábornok jobb tűzértséget kért, a mire Bruce tengernagy azt válaszolta, hogy nincs elég tisztje. — A Standard-nak jelentik Sanghaiból 5-iki kelettel: Japán kémek Tiencsintől délnyugatra lovasságból és gyalogságból álló nagy kínai haderőre bukkantak. Lutai mellett, Tiencsintől keletre pedig egy másik nagy hadsereget találtak. — Li-Hung-Csang Pekingben öt hónapi szabadságot kért. Li-Hung-Csangot nagyon felizgatta az a hír, hogy a csungli-jámennek két idegenbarát tagját kivégezték. A két idegen barátot nem fejezték le, hanem kétfelé vágták.

New-York, aug. 7.

A Journal and Advertiser-nek jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Az amerikai tengerészcsapatok egyik ezredese egy benszülőtt futár útján Conger aláírással ellátott táviratot kapott, a mely így szól: Ha egyáltalán segíthettek, segítetek azonnal. Pekingben nincs kormány, kivéve a katonai parancsnokokat, a kik elhatározták az idegenek megsemmisítését.

A burok.

London, aug. 7.

A Daily Telegraph-nak jelentik Pretóriából 5-iki kelettel: A springsi helyőrség visszavonulása következtében az angolokat minden oldalról kis burcsapatok szorongatják. A burok újra megszállták ezt a helyiséget, a mely közszentermelésénél fogva egyike a keleti határvidék legfontosabb pontjainak.

Fokváros, aug. 7.

Harrysmith megadta magát Macdonald tábornoknak. Ez által ismét biztosítva van a vasuti összeköttetés Natal felé. E hó 5-én az Elandsriver mellett heves ütközet kezdődött, a mely 6-án még egyre tartott. Részletes jelentés nem érkezett, de azt hiszik, hogy Carrington és Hamilton tábornoknak sikerült a rustenburgi helyőrséget fölmenteniök és hogy ez a helyőrség Zerus felé vonul vissza.

Kofa, mint miliomosnő.

Pápa, aug. 8.

Pápan most egyébből nem beszélnek, mint arról a nagy szerencséről, mely Somogyi Teréz odaváló gyümölcsárusnőre, váratlan örökség képeben vár. A veszprémmegyei kovács és lovászpatonai uradalmak urnője gróf Somogyi Ilona, néhai gr. Wallen neje elhunytával ezen volt hitbizományi birtokok gazdátlanok maradtak és miután a Somogyi grófi család magvaszakadt, a birtok a család oldalágaira száll. Somogyi Teréz, ki az örökséghez való jogigényeit igazolni is tudja, már is tett lépéseket a több millió korona értékű hagyaték elnyerése iránt, melyre különben a hallósi Somogyi család is igényt támaszt.

Az egyetemi könyvtár új igazgatója.

Budapest, aug. 8.

A hivatalos lap ma száma hozza, hogy a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatója a Erdélyi Pál, muzeumkönyvtári segédőrnéveztetett ki.

Steiner püspök.

Budapest, aug. 8.

Steiner Fülöp püspököt veszprémmegyei técsi birtokán szélhűdés érte. Az összes fehérvári ünnepségek miatt elmaradnak.

Állapota aggasztó.

Elhunyt korona ör.

Budapest, aug. 8.

Szlávy József koronaör meghalt.

Szell Bécsben.

Bécs, augusztus 8.

Szell ma ide érkezett.

Tűz Gyaluban.

Gyalu, aug. 8.

Lapunk zártakor vettük a hirt, hogy Gyaluban nagy tűz ütött ki.

Klein Viktor telken és Rozenberger majorjában támadt a tűz.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYAR MIHÁLY.

Pályázati hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság számára még a folyó évben megkezdendő egy magtár épület, egy ökor istálló és egy tengeri gőre létesítésénél szűkebb építési munkákra a vállalkozó által szolgáltatandó anyagokkal együtt, terv és költségvetés alapján 24863 korona 53 fillér költségelőránnyal nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Felhívtnak pályázni szándékozik, hogy egy koronás bélyeggel és a borítékra „Ajánlat építési munkákra” felirással ellátott zárt ajánlatukat, melyekben kinyilatkoztatják, hogy a fent elősorolt építési munkákat a költségvetésekben foglalt egységi árakkal szemben hány perccenttel olcsóbban illetve felülfizetéssel hajlandók elvállalni, legkésőbb **folyó évi Augusztus hó 18-ikának d. e. 10 órájáig** a vállalati összeg 5 százalékaának megfelelő állami letétekre alkalmas bantpénzzel felszerelve, a kolozs-tordai m. kir. állami gazdaság intézőségénél Kolozsputza u. p. Kolozs személyesen vagy posta útján nyújtásuk be. A letett bantpénz az elnyert munka vállalati összege 10 százalékaának megfelelőleg lesz kiegészítendő.

Az ajánlatban világosan kitéendő, hogy ajánlattevő az építkezésekre vonatkozó összes feltételeket ismeri és ajánlatának elfogadása esetén — azoknak magát feltétlenül aláveti.

A beérkezett ajánlatok közül a kincstár nézve legelőnyösebb — az árak tekintetbe vétele nélkül — utólagos jóváhagyásom mellett fog elfogadtatni. Később érkezett vagy kellőképpen fel nem szerelt ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Az építésre vonatkozó tervek, költségvetések és feltételek Kolozsputzán u. p. Kolozs ménegazdaság intézőségénél megtekinthetők.

Budapest, 1900 évi július hó.

748. 2—2. **Földmívelésügyi m. kir. Minister.**

Kiadó uri lakás.

Monostor-utca 55. szám alatt 7 szoba, egy fürdő szoba, egy cseléd szoba, konyha, nagy kert és 3 lóra istálló kocsiszinnel. Értekezhetni a házfelügyelőnél. 749. 2—0

Erdélyrészi tizenharmadik

Tenyészállatkiállítás és Tenyészállatvásár

használati lóvásárral, díjazással és gazdasági gép, szerszám és kellekek bemutatásával összekötve.

A nagym. m. kir. földmívelésügyi miniszter ur erkölcsi és anyagi támogatásával rendezti

az „Erdélyi Gazdasági Egylet” állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya. **Kolozsavart,**

1900 aug. hó 31., szept. 1., 2. és 3-án, a sétaterén.

A kiállítás osztályai és díjai a következők:

I. osztály. *Tenyészlovak.* A) Méneses lovak részére a díjazás összege: 2000 korona, B) Gazdasági lovak részére a díjazás összege: 1500 korona.

II. osztály. *Tenyészszarvasmarha.* A) Erdélyi magyar fajták díjazásának összege: 5000 korona. Csak tisztavérű állat díjazható. B) Erdélyi hegyi barna riska fajták díjazására: 200 kor.

III. osztály. *Bival.* Díjak összege: 400 korona.

IV. osztály. *Juh.* Díjak összege: 400 korona.

V. osztály. *Baromfi.* Díjak 500 korona értékig, (ebből galambok díjazására 60 korona.)

VI. osztály. *Külföldi pályázat.* A tenyészállatkiállítással kapcsolatosan kettős díjazás tartatik. Díjak összege 600 korona.

Hogy a rendező bizottság a részvétel mérvéről idejekorán tájékoztassa legyen, a bejelentés 1900 július 15-től, csak augusztus 15-ig beérkezőleg fogadtatnak el.

A fenti kiállítással kapcsolatban és egy időben Kolozsavart, a Lövölde termében és kertjében rendezendő

Gazdasági gép-, szerszám-, kellekek-, anyagok-, termények és termékek bemutatási kiállításának

programja és főbb tudnivalói:

Kiállíthatók: a) Mindennemű gazdasági gépek: Ékek, vetőgépek, arató és cséplőgépek, malomszerkezetek, tejgazdasági, baromfitermesztési, méhészeti, selyemtermelési, szőlőszeti, borászati, gyümölcsészeti és más gazdasági mellékágazati gépek és felszerelések stb. b) Eszközök és szerszámok. c) Kellekek és anyagok: Vetőmagvak, műtrágyák, gazd. vegyszerek (fobbanók kivételével), állatgyógyiszerek stb. d) Termények és termékek: Gabona, hüvelyes és takarmánymagvak; mezőgazdasági termények; mezőgazdasági házipari készítmények stb. e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok. **Bejelentések** a kiállításra, a helypénznek egyidejűleg való beküldése mellett, legkésőbb 1900 évi augusztus 20-ig fogadtatnak el. Ugy a bejelentések, mint a helypénz: „Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalának Kolozsavart” címen küldendők. **Helypénz:** a) A fedett és zárt nagyeremben négyzetméterenként 5 korona, b) A szabadban négyzetméterenként 3 korona, 10 négyzetméter fölötti bejelentésnél az egységárak 20 százalékkal, 25 négyzetméter fölötti bejelentésnél 30 százalékkal olcsóbban számíthatnak. Kiállított diszoklevelet kapnak. A kiállítás — kíváncsiakra — tovább is nyitva fog tartatni!

Mindkét kiállításra programot és bejelentési ivateket küld — kérésre — „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári hivatala Kolozsavart.” 737. 4—10.

Pályázat.

A Kolozsavári „Mária Valéria” leány-árvaház elnöksége pályázatot hirdet, az intézetben — halálózás miatt megürit tanítónői állomásra.

Az intézetben bennlakás, fűtés, világítás, teljes ellátás és évenként 300 korona fizetésért, köteles az illető az árváknak 6 elemi osztályban minden tantárgyat — kivéve a munkát — tanítani, az igazgatónőnek a felügyeletben segídezni.

A pályázók a pályázatokat tanítónői oklevéllel felszerelve és eddig netalán alkalmazásokról szóló bizonyítványokkal **e hó 28-áig** Kolozsavára dr. Lengyel Dánielnéhez (Szentegyház-utca 5. sz.) címezve elküldeni. Az azután érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A „Mária Valéria” árvaház elnöksége nevében: **Gyulay Lászlóné,** titkár. **Sigmond Dezsóné,** h. elnök.

Csödtömegeladási hirdetmény.

Alólirott mint Kubászek Wendel csödtömege gondnoka az erzsébetvárosi kir. törvényszék 6129—900 szám alatt hozott végzése alapján ezennel közhírré teszem, hogy a nállam megtekinthető csödtömege 1—145 tételei alatt felvett bolti árúczikkék, az üzleti berendezésekkel együtt 2635 korona 56 fillér becsár mellett zárt ajánlat útján elfognak adatni s a mennyiben elfogadható zárt ajánlat nem tétetnek, úgy a bolti árúczikkék mint az üzleti berendezések darabonként fognak eladatni, a bírósági végrehajtó Boilla Zakariás útján.

Minél fogva felhívom a venni szándékozókat, hogy a 263 korona 50 fillér bantpénzzel és 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatukat mint tömeggondnokhoz *folyó év Augusztus 15. napjának délelőtti 10 órájáig* adják be, mert az elkésztett beadott, vagy a kellő bantpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A zárt ajánlatok az alólirott tömeggondnok által augusztus hó 15. napjának d. e. 11 órakor fognak ajánlattevők jelenlétében felbontatni.

Az árverési feltételek egyéb pontjai a hivatalos órák alatt nállam bármikor megtekinthetők.

D. Szentmárton, 1900 év augusztus hó 3-án.

750. 1—1. **Zehán,** ügyvéd, tömeggondnok.

19620—1900 tan.

751. 1—3.

Pályázati felhívás

a Szamoson levő nagy vashid kocsiutjának utralburkolására.

Kolozsavart a Szamoson levő nagy-utcai vashid kocsiutjának burkolata tölgylakoczkákból újból készitendő, továbbá a hid tölgylfa gerendázatának egyrésze megújítandó lévén, felhívjuk a vállalkozókat és szakiparosokat, hogy e munkák végrehajtására ajánlatukat 1900. évi augusztus hó 15-én délelőtti 10 óráig a Tanács igazgatóhivatalába adják be.

Az előmeret és a részletes föltételek a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalban megtekinthetők. Az ajánlatra egy korona értékű bélyeget kell felragasztani, továbbá a város házipénztárába előzetesen letett 400 korona bantpénz letételéről szóló pénztári elismervény is csatolandó, végre köteles a vállalkozó ajánlatában kifejezetten fölmutatni, hogy az előmeret és feltételeket ismeri és azoknak magát föltétlenül aláveti.

Végre figyelmeztetjük a vállalkozókat, hogy csak tölgylfa burkolatra fogadurk el ajánlatokat, más anyaggal való burkolásra vonatkozó ajánlatok még figyelembe sem fognak vétetni.

Kolozsavart szab. kir. város Tanácsának 1900. évi augusztus hó 3-án tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór, h. polgármester.

Erdélyi vörös asztali, csemege és nemmes carbenet borok

TEUTSCH B. JÓZSEF cs. és kir. udvari szállító segesvári pinczejéből mindenütt kaphatók.

Egész hordó vételnél közzelvél Segesvárról lesz elszállítva.

Kéretik a czégyomattal ellátott eredeti dugaszolásra figyelemmel lenni. 659.10—14

Kolozsavári főraktára: **Segesváry és Társai.**

ELADÓ

76 darab anya kocza, 16 darab kan és 25 darab herélt kocza, (tisztá kondor)

együttesen vagy részletekben is és 300 süldő vészmentes Szabó Józsefnél Szász-Fenesen. Ügynök kizárva! 753. 1—3.

LEO MAGYAR SPORT LOVARDÁJA.

A Trenosiintéren.

Szerdán, augusztus 8-án este 8 órakor

Különleges előadás

a legjobb tagok fellépével.

Csütörtök, augusztus hó 9-én: **nagy fényes sport-előadás** az összes személyzet fellépével.

Csak még 3 nap **Les 2 Figaro** zenebohócok. Utolsó föllépte **Thurark fivére**eknek, mint kéz és erőművészek.

Pénteken: High Life estély.

Becses pártfogásért esd

LEO, igazgató.

723. 8—0.

378—1900.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kékesi kir. járásbíró 1899 évi Sp. 1144 sz. végzésével öv. Dárkó Károlyné felperes részére Gámán Imre alperes ellen 968 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1899 év okt. hó 7. napján lefoglalt és 974 kor. becsült ingóságokra, a moesi kir. járásbíró V. 222/7 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna az árverésnek M. Palatkán a Gámán fele belső telken leendő foganatosítására határidőül **1900. évi augusztus hó 9. napján d. e. 10 órája** tűztetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt 427 zsák csőtörökbuza és 7 veka fuszujka a legutóbbi ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáról is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdése előtt kiküldöttnek vagy írásban beadni; avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Mocson, 1900. évi július hó 23. napján.

Ferenczy György, kir. bír. végrehajtó.

Folies Bergé mulató az Ujvilágban.

Ma augusztus hó 8-ikán este

Nagy jux és nevettető estély.

Pont fél 12 órakor

Nagy birkózási verseny.

Robinatzi és Palatschinki urak között.

Mester mérkőzés végkimerültség. Diszbirkózás.

Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatásért esd

382. 1—1. **Back és Angeli** igazgatók.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárban

Kolozsavart, **Unio-utca 20. sz.**

(Redoutall szemben)

állandóan 300—400 darab kályha készitelen van, melyek úgy szépség mint minőség tekintetben felmúlhatatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbeszélésai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközöltetni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvéall mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart

kitűnő minőségű, gőzben szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre keddvező föltételekkel nyerhető. Fölvállalásdíj az szíveségből **Görö A.** volt tktári igazgató Budapest VII. Nefejejs-utca 8. szám.

„Municipia”

kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára **Budapest, VII. Keresepi-ut 12. szám.** Nagy képes árjegyzék kíváncsiakra ingyen és bérmentve.

Klaszovitt György

szíji- és nyereggyártó Kolozsavart, **Unio-utca.**

Ajánlja mindennemű finom bóraru-cikket, utazó, lovaglós és kocsió czikketeket minden kivitelben. — Nagy raktár, szolid árak mellett.

DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan teljesít mindenféle

Lakatos munkákat, saját szabdalalmazott ablak-záróit szellőző készülékek, függöny-horgait különösen ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent czimbalomiskolából 1 hét alatt tanított segély nélkül megtanul czimbalomozni bárki, melyet üzletben vásárolt czimbalomhoz ingyen adok. **Budapest, VIII. Rökk Szilárd-utca 3. szám.** — Czimbalomról képes árjegyzék ingyen.

Eisele József

réz-, ércmű- és gőzkazán-gyár **Budapest,**

V., Külső Váci-ut 138.

Marocinkiewicz Ignác-hoz, kinek szabó-üzlete Kolozsavart, Belközép-utczában van.

Első egyedüli magyar zongoragyáros **Thék Endre.** Főraktára: Budapest, Üllői-ut 66. a gyárban; fiókraktára: Kolozsavart, **Unio-utca 12., Farkas Ödön** igazgatóval.

Jó munkáért kitűntetve!

Benke Dezső, Naponta friss gyümölcsök.

A legjobb hust

Benigni Sámuel

főteri üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű füstölt hus is kapható! Postai megrendelés azonnal teljesítetik.

A kinek építettéi valója van, az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u. 82. sz. Tervezéseket, költségvetéseket ugyanott.

A ki

Kolozsavartra jön, szálljon **Nagy Gábor** elösrágu. „Központi Szállodájába”, a hol pontos kiszolgálás mellett tiszta vendégszoba, kitűnő étel és valódi bor kapható.

B. Bak Lajos

épület- és bútorszállító Kolozsavart.

Gyári üzemre berendezett műhelyéből kikerült tárgyak kiállításokon elismerést érdemeltek! Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állami segélyezett gépgyár és vasöntője Kolozsavart.

1868 óta áll fenn. Készít gépeket, gazdasági eszközöket gondos kivitelben, szolid árak mellett. Gyárában közel 100 szak-képzett székely munkás dolgozik.

Kitűnőnek

bizonyított erős cement-falakat, menyezeteiket és folyosó boltozatokat készit

Íj. BERTA MIHÁLY szobrász- és gipszöntő.

Legjobb ékek

és gazdasági gépek készítőtelepe

SIMONFFY ISTVÁN gépgyára és vasöntője Külső-Torda-utca.

Magyar fém- és lámpaárugyár r. t. Petroleum-lámpák, **légvezet és villanyvilágítási** tesztek, mindenféle fémáramozók-kekek stb. Raktár: **Kolozsavart, Wesseleny-ut. 20.**

A ki hazai szövettől készült ruhában akar járni, az forduljon megrendelésével

Marocinkiewicz Ignác-hoz, kinek szabó-üzlete Kolozsavart, Belközép-utczában van.

Igaz, hogy még sok mindent nem lehet idehaza kapni, de a mit csak lehet, az

fűszer-üzletben

mind található lesz.

Benke Dezső, Naponta friss gyümölcsök.

A legjobb hust

Benigni Sámuel

főteri üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű füstölt hus is kapható! Postai megrendelés azonnal teljesítetik.

A kinek építettéi valója van, az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u. 82. sz. Tervezéseket, költségvetéseket ugyanott.

A ki

Kolozsavartra jön, szálljon **Nagy Gábor** elösrágu. „Központi Szállodájába”, a hol pontos kiszolgálás mellett tiszta vendégszoba, kitűnő étel és valódi bor kapható.

B. Bak Lajos

épület- és bútorszállító Kolozsavart.

Gyári üzemre berendezett műhelyéből kikerült tárgyak kiállításokon elismerést érdemeltek! Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állami segélyezett gépgyár és vasöntője Kolozsavart.

1868 óta áll fenn. Készít gépeket, gazdasági eszközöket gondos kivitelben, szolid árak mellett. Gyárában közel 100 szak-képzett székely munkás dolgozik.

Kitűnőnek

bizonyított erős cement-falakat, menyezeteiket és folyosó boltozatokat készit

Íj. BERTA MIHÁLY szobrász- és gipszöntő.

Legjobb ékek

és gazdasági gépek készítőtelepe

SIMONFFY ISTVÁN gépgyára és vasöntője Külső-Torda-utca.

Magyar fém- és lámpaárugyár r. t. Petroleum-lámpák, **légvezet és villanyvilágítási** tesztek, mindenféle fémáramozók-kekek stb. Raktár: **Kolozsavart, Wesseleny-ut. 20.**

A ki hazai szövettől készült ruhában akar járni, az forduljon megrendelésével

Marocinkiewicz Ignác-hoz, kinek szabó-üzlete Kolozsavart, Belközép-utczában van.